

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

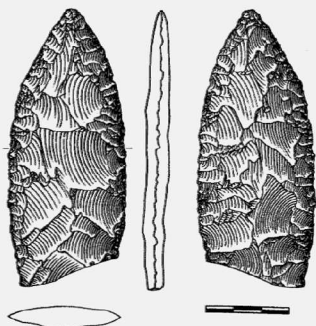
Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

Obr. 11. Klenovice na Hané. Torzo silicitové dýky.
Klenovice na Hané. Torso des Silexdolches.

Literatura

- Ondráček, J. 1967: *Moravská protoúnětická kultura, Slovenská archeológia* XV, 389–446.
- Šebela, L. 1997/98: Spätneolithische und altbronzezeitliche Silexdolche in Mähren, *Saarbrücker Studien und Materialien zur Altertumskunde* 6/7, 199–226.

Resumé

Klenovice na Hané (Bez. Prostějov). „Zábraní“. Spätneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“. JoK (Lengyel IVc). Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraným archeologickým výzkumem v prostoru Průmyslové zóny města Prostějova (podrobná charakteristika lokality – viz kapitola Neolit) byly zachyceny též doklady osídlení náležejícího kultuře jordanovské. Ty jsou zastoupeny zejména fragmenty nádob s charakteristickým jemně rytým dekorem.

Pavel Fojtík

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. Jordanöwcr Kultur (Lengyel IVc). Siedlung. Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“ (průmyslová zóna města Prostějova). KNP, KKK, JeK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Ve dnech 5.–20. listopadu 2006 byl realizován předstihový archeologický výzkum na ploše určené k výstavbě technologického centra ITC MICOS, s. r. o., v průmyslové zóně města Prostějova. Jeho úkolem bylo prozkoumání a zdokumentování archeologických objektů na stavbou dotčené ploše. Přestože pozůstatky pravěkých sídlištních i pohřebních aktivit na zhruba ½ skryté plochy byly v průběhu vrcholného středověku zničeny při budování rybníků (celá západní část pozemku), bylo na zbylé ploše prozkoumáno celkem 138 objektů.

Dosavadní výzkumy prokázaly, že plocha Romžské nivy byla v prostoru dnešní průmyslové zóny města Prostějova osídlena zejména v časném eneolitu, a to kulturou jordanov-

skou. Pouze jednotlivosti (drobné střepy a broušená industrie) signalizovaly osídlení v průběhu téměř celého eneolitu. První objekty reprezentující tento úsek pravěku byly odkryty právě na ploše určené k výstavbě technologického centra MICOS. Patří kulturám s nálevkovitými poháry, s kanelovanou keramikou a kultuře jevišovické.

Miroslav Šmíd

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov). „Kralický háj“ (Industriezone der Stadt Prostějov). Trichterbecher-, Badener u. Jevišovicer Kultur. Sídliště. Rettungsgrabung.

KROMĚŘÍŽ (k. ú. Miňůvky, okr Kroměříž)

„Křivky“. MMK, JeK. Sídliště. Pohřebiště. Záchraný předstihový výzkum.

Během pokračování záchraného výzkumu na stavbě dálnice D 1, úsek 0134.2 Kojetín – Kroměříž západ, v trati „Křivky“ na katastru Miňůvek, byly prozkoumány další archeologické objekty spadající do období eneolitu.

Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Moravy v nadmořské výšce 207,0–218,0 m a je identifikována na mapě ZM ČR 1 : 10 000 (list 25-31-06) těmito koordináty: 180 mm od západní sekční čáry (ZSČ) a 114 mm od jižní sekční čáry (JSČ), 206 mm od ZSČ a 117 mm od JSČ, 227 mm od ZSČ a 119 mm od JSČ, 246 mm od ZSČ a 125 mm od JSČ, 243 mm od ZSČ a 132 mm od JSČ, 225 mm od ZSČ a 126 mm od JSČ, 206 mm od ZSČ a 122 mm od JSČ, 185 mm od ZSČ a 117 mm od JSČ.

Archeologické objekty byly objeveny na severozápadně orientovaném mírném svahu kopce Barbořina. Terénní plató s nalezenými objekty končí na severozápadní straně v údolíčku malé vodoteče – Věžeckého potoka a z východní a jižní strany je uzavírají přírodní terénní zářezy. Nadloží na lokalitě tvořila cca 0,4 až 0,6 m silná orniční vrstva, která přikrývala spraš. V horní části výzkumu v temném zárezu se objevily také třetihorní jíly.

Uprostřed zkoumané plochy a v její spodní části byl objeven ještě v roce 2005 jeden hrob patřící jevišovické kultuře a několik objektů kultury s moravskou malovanou keramikou, mylně původně přiřazených ke kultuře s nálevkovitými poháry (Tajer 2006). V objektech byl objeven klasický sortiment archeologických artefaktů, jako je keramika, mazanice, zvířecí kosti a kameny. V dodatečně odkryté vrchní části výzkumu bylo ještě v tomtéž roce prozkoumáno 25 sídlištních objektů.

Archeologický výzkum probíhal nadále na jaře roku 2006, kdy byly během měsíce dubna vykopány objekty na zbytku skryté plochy. Celkově bylo na lokalitě odkryto 56 objektů, z nichž většina se koncentrovala ve výše položené východní části plochy.

Všechny objekty na lokalitě byly na základě zlomkového keramického materiálu datovány do dvou období, a to ke kultuře s moravskou malovanou keramikou a jevišovické kultuře. Objekty bez datujících artefaktů byly zařazeny rámcově do období pravěku, i když s největší pravděpodobností patří k výše zmíněným kulturám.

Objekty kultury s moravskou malovanou keramikou (v počtu 23) byly rozptýleny po celé ploše výzkumu s větší koncentrací ve výše položené východní části, kde byly také

odkryty základy pravidelné, obdélné, SZ-JV orientované kúlové stavby o rozměrech cca 11 m délky a 5 m šířky. Ze stavby se dochovaly základy severovýchodní a severozápadní stěny a jedna kúlová jamka z jihozápadní stěny. Z jedné z kúlových jam byl vyzvednut keramický materiál, který ji datuje do období existence kultury s moravskou malovanou keramikou.

Kc kultuře jevišovické patří celkem 18 objektů včetně hrobu, převažujících nevelkých sídlištních jam, tří mělkých hliníků a menší kúlové jamky. Koncentrovaly se zejména v jihovýchodní části skryté plochy a zdá se, že plocha výzkumu zachytila jen severní okraj pravěkého sídliště. Mezi typickými nálezy byla keramika, zvířecí kosti atd. Pozornost si zasluhuje nálezy fragmentů drobných keramických válcovitých plastik s otvorem, malého keramického sekeromlatu (?) a drobné kusy mazanice omítky (?) jednostranně vyhlazené a natřené bílým nátěrem. Kostěný materiál z dvou objektů kultury jevišovické byl datován metodou ¹⁴C a hodnoty měření ukazují údaje kolem období 2800–2500 cal. BC (Peška - Tajer 2006).

Arkadiusz Tajer

Literatura

Peška, J., Tajer, A. 2006: První kostrový hrob kultury jevišovické na Moravě? In: M. Bém – J. Peška (eds.): Ročenka 2005, Olomouc, 35–52.

Tajer, A. 2006: Kroměříž (k.ú. Miňůvky, okr. Kroměříž), *Přehled výzkumů* 47, Brno, 129.

Resumé

Kroměříž (Kataster Miňůvky, Bez. Kroměříž). „Křivky“. Jevišovicer Kultur. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

KŘENOVICE (k. ú. Křenovice u Kojetína, okr. Přerov) „Hradisko“. Eneolit. Sídliště. Záchraný výzkum.

V rámci předstihových záchraných archeologických výzkumů na trase stávající dálnice D1, v úseku Kojetín – Kroměříž, byla prozkoumaná lokalita na katastru obce Křenovice v trati „Hradisko“.

Lokalita se nachází na úzké S–J orientované sprašové návěži, která je součástí rozlehlé říční terasy rozložené nad pravobřežním údolím řeky Hané. Samotná sprašová návěj je od okolí oddělována ze západní strany hlubokým údolím říčky Syrovátky, ze severu záplavovým údolím řeky Hané, z východu přírodním hlubokým žlabem a jediné jižní strana je pohodlně přístupná. Těleso dálnice prochází několik metrů jižně od známého pravěkého hradiska rozloženého na vrcholu sprašové návěje, přičemž nezasahuje do jeho prostoru.

Lokalita se rozprostírá v nadmořské výšce 322,0–326,0 m a je identifikována na mapě ZM ČR 1 : 10 000 (list 24-42-10) těmito koordináty: 167,0 mm od západní sekční čary (ZSČ) a 276,0 mm od jižní sekční čary (JSČ), 180,0 mm od ZSČ a 279,0 mm od JSČ, 179,0 mm od ZSČ a 283,0 mm od JSČ, 167,0 mm od ZSČ a 280,0 mm od JSČ.

Na ploše o rozměrech cca 0,7 ha byly objeveny 4 mělké archeologické objekty, kruhových nebo oválných tvarů s mísovíťmi řezy a s tmavohnědým zásypcem. Z objektů byl

vyzvednut menší soubor artefaktů, např. atypická keramika, zvířecí kosti, mazanice a kameny. Na základě znalosti keramického těsta můžeme zřejmě 3 z objektů zařadit do období eneolitu a v jednom případě snad do pozdní fáze kultury s moravskou malovanou keramikou.

Arkadiusz Tajer

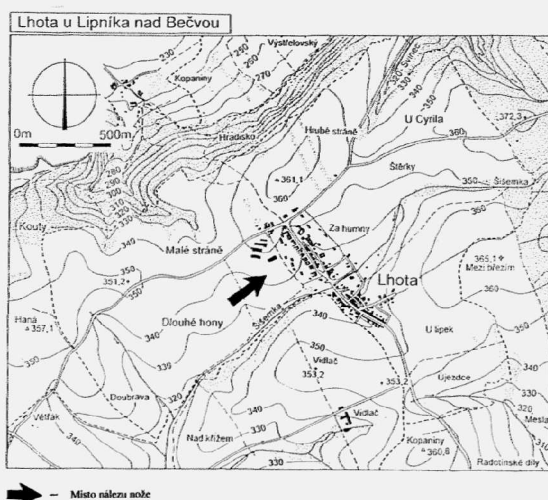
Resumé

Křenovice (Kataster Křenovice u Kojetína, Bez. Přerov). „Hradisko“. MBK u. Äneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

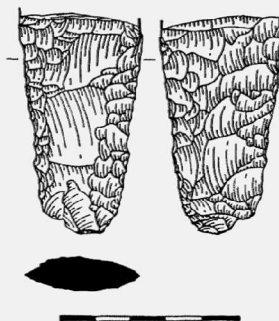
LHOTA (k. ú. Lhota u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov) „Dlouhé hony“. Pozdní eneolit. Ojedinelý nále. Povrchový průzkum.

V dubnu 2006 objevil Václav Novotný ml., v té době čtrnáctiletý, objevil na známé neolitické lokalitě (tzv. Lhota 2) v trati „Dlouhé hony“, část plošně retušovaná dýka ze silicitů z glacienního sedimentů (obr. 13).

Lokalita se nachází západně od obce Lhota, nad potokem Šišemky, v nadmořské výšce 340–345 m (obr. 12). Z geo-

Obr. 12. Lhota u Lipníka. Místo nálezu. Lhota u Lipníka. Fundplatz.

Obr. 13. Lhota u Lipníka. Silicitová plošně retušovaná dýka. Lhota u Lipníka. Silicitdolche.